

6. A SZENTLÉLEK MUNKÁLKODIK: KORNÉLIUSZ

Gyülekezeti óraszám 1. Egyházi iskolák óraszama: 1.
(ApCsel 10)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.

Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata. Budapest, 2013, Kálvin Kiadó.

Szabó Andor: Lábam előtt mécses a te igéd. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.

Szathmáry Sándor: Ünnepeink üzenete. Miskolc, 2005, Kálvin Kiadó.

Szűcs Ferenc: Hitvallásismere. Budapest, 1995, Ráday Nyomda.

Dr. Török István: Dogmatika. Amsterdam, 1985, Free University Press.)

Szentlélek:

A Szentlélek személyéről és a munkájáról a Káté 53. kérdés-feleletében olvashatunk. A Szentlélek a Szentháromság Isten harmadik személye, akit ugyanúgy imádni kell, mint az Atyát és a Fiút. A Szentlélek minden hívő ember számára adatik. Hiszen belső bizonyágtétele révén válik a hitetlen ember Krisztus megváltói munkájában hívővé, és a Szentlélek által lesz része az embernek a bűnbocsánat ajándékában. A Szentlélek vezet el minket Krisztushoz. A Szentlélek legfőbb munkája a hit. Ő vezet minket el a világosságra. A Szentlélek az Isten Lelke, akiért könyöröghet az ember, hogy jöjjön el. Jézus Krisztus úgy jött el a földre, hogy a Szentlélekkel különleges módon fel volt ruházva. Sem személyes keresztyén élet, sem közösségi egyházi élet nem létezik a Szentlélek munkája nélkül.

Üdvösség a pogányoknak:

Péter és Kornéliusz története arra a nagy kérdésre ad választ, hogy vajon Isten az üdvösséget csak a választott nép számára tartja-e fenn. Vajon lehet-e a pogányságnak is része Isten üdvtervében. Erre a kérdésre a választ Isten nem egy konkrét kijelentéssel, nem egy pontos üzenettel adta meg, hanem Pétert különleges élményekben részesítette. Látomást adott neki és látomást adott egy pogány embernek is. Isten megmutatta, hogy mi a válasza. (28. v.) A választ pedig Péter úgy értelmezte, hogy Isten szemében az a kedves, aki féli őt, és Isten nem személyválogató. Miután Péter pontosan megértette ezt az üzenetet, Isten meg is pecsételte, meg is erősítette ezt a tanítást azzal, hogy a Szentlélek kiáradt a pogányokra is. (ApCsel 10, 45) Nyelveken kezdtek szólni és Isten dicsőítették. Isten nem korlátozta az üdvösséget, és senkit sem akar kizárni a vele való örök kapcsolat lehetőségéből. Isten nem korlátozza a kegyelmét egyetlen közösségre, csoportra vagy népre. A lehetőség mindig és mindenkor, mindenki előtt nyitott.

Cézárea:

Augusztusz császárról kapta nevét a város, akinek a tiszteletére Nagy Heródes építette. Lakossága főleg görög volt.

Kornéliusz:

Pogány származású katona. Mivel Cézáreában teljesített katonai szolgálatot, megismerkedett a zsidó vallással. Így lehetett belőle úgynevezett prozelita. A zsidó kegyességhez alapvetően hozzátartozó imádságban és alamizsnaosztogatásban gyakorolta magát, így mutatta ki a zsidósághoz való csatlakozás iránti buzgó vágyát.

Látomások:

A bűneset óta az ember már nem lehet olyan kapcsolatban Istennel, hogy közvetlenül, színről-színre láthatja őt. Azonban Isten továbbra is lehetőséget ad arra, hogy ez a kapcsolat a bűn által

korlátozottsága ellenére fennálljon. A látomás egy olyan csatorna, melyen keresztül Isten üzen az embernek, egy személynek, vagy egy egész népnek. Az Ószövetségben Isten leggyakrabban a prófétákhoz szólt ebben a formában, de időnként látomásban jelent meg kegyes embereknek is. Az Újszövetségben Jézus születése előtt és után vannak látomások. Például Zakariásnak látomása volt a templomban (Lk 1,22), Pálnak damaszkuszi úton. Jézus földi életének időszakában csak a megdicsőülés hegyén fordul elő látomás (Mt 17,9). Amíg Ő itt volt, nem volt szükség külön üzenetátadási csatornára, mert Ő elmondta az Isten üzenetét. Kornéliusz esetében annak a ténynek is üzenet értéke van, hogy Isten egy pogány embernek jelent meg látomásban. Mert ez arra utal, hogy ő Istennel kapcsolatban van, Istenhez tartozik. Ez a látomás mutat előre arra az eseményre, hogy a Szentlélek kiáradhat minden pogányra is, az üdvösség nem a választottak kiváltsága.

Kornéliusz látomása:

Kornéliusz a délutáni imádkozás idején kapott látomást. (ApCsel 3,1) A látomásban megjelenik egy angyal. Az üzenet konkrét feladatot tartalmaz. A látomás következménye a hívő ember részéről az engedelmisség. Így Kornéliusz pontosan az angyal utasításai szerint cselekszik.

Péter látomása:

Péter látomása egészen eltérő volt, mint a Kornéliuszé. A ház tetején révületbe (ahogy a görög szöveg mondja: extázisba) esett. Péter nem egy konkrét feladatot kap, hanem egy isteni igazságról egy tanítást, amit még neki kell értelmezni. Az értelmezéshez Isten azért segítségül küldi Kornéliuszt. Péter egy lepedőt lát. Tele van olyan állatokkal, amelyek Isten törvénye szerint a hívő zsidó ember számára ehetőek, és olyanokkal, amelyek nem. Ezekről a mózesi törvények rendelkeznek (3Móz 11). A parancs háromszori megismétlése utal a feladat súlyosságára. A hármas szám a Bibliában Isten szentségéhez kapcsolódik. A teljességet is jelenti. Péternek döntenie kellett, vagy enged a látomás közbeni hangnak, vagy a törvényt tartja be. A látomásban nem kellett Péternek valóban ennie az állatokból.

Kornéliusz és Péter találkozása:

A tanításon nem volt ideje gondolkozni Péternek, mert egy újabb különös dolog történt. Személyesen érte küldetett egy másik városból egy római százados azzal az indokkal, hogy Isten üzent neki. A bibliai leírás nem közli, hogy vajon ekkor Péter mit is gondolt az egészeztől. Hiszen pogányokhoz nem szokott Isten szólni az ő tapasztalati szerint. Néhány keresztyén elkíséri Pétert. Talán útközben jött rá Péter, hogy Isten mit tanított a tisztátalan állatokkal, mert mire megérkeznek Joppéba már megérti, és ezzel is kezdi, amikor Kornéliusz házába ér. Bár a törvények szerint ő, mint születése szerint zsidó ember nem léphetne be, mert az tisztátalan, tehát nincs kapcsolatban Istennel, mégis megteszi, mert Isten látomásban arra tanította meg, hogy pogány ember is lehet az Istené, lehet szent. Miután Péter meghallotta Kornéliusz látomásának a történetét, egészen meggyőződött arról, hogy Isten mit akart neki tanítani. Isten nem személyválogató. Az Újszövetségben a Szentlélek megjelenésének állandó kísérője a keresztség. Így a találkozás végén Péter megkereszteli Kornéliuszt és a háza népét.

Tisztátalan és tiszta fogalma az Ószövetségben:

Isten szent, és az Ő szent volta miatt, annak, aki Hozzá közeledik, tisztának kell lennie. Tisztasági előírások határozták meg (3Móz 11), hogy ki mikor számít tisztának, és mikor mehet Isten közelébe, mikor vehet részt templomi istentiszteleten. A pogányok alapvetően tisztátalanok. Aki velük érintkezik, az is tisztátalan. A tisztátalanság kizáró ok volt. A tisztaság nem egy erkölcsi értékítélet, hanem egy megfelelő állapot.

Szentlélek leszáll az emberre:

Az, hogy a Szentlélek a pogányokra is leszáll, döntő változást jelent az egyház életében. Amikor pünkösdkor szállt le a Lélek az emberekre, akkor annak fizikailag hallható hangjelei voltak

(ApCsel 2). A Szentlélek úgy munkálkodik, hogy Jézus Krisztus kereszthalálának és feltámadásának értelmét és jelentőségét teszi érthetővé az ember számára. Amikor a Szentlélek leszáll egy emberre, akkor annak nyilvánvaló jelei vannak. A történetben a jelenlévők nyelveken szóltak, és ezeken magasztalták Istent. A nyelveken szólás kegyelmi ajándék.

Szentlélek munkája:

A Szentlélek munkája ebben a történetben több ponton is nyomon követhető:

- Péterben előítéleteket dönt le a pogányokkal szemben.
- Hitet ébreszt pogányokban.
- Közösséget teremt pogány és zsidó származású keresztyének között.
- Ajándékát árasztja pogányokra.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Schweitzer: Vallás és életút, Budapest, 1999)

Korábban Kornéliusz személyével az Isten közösséget formál című koncentrikus körön belül találkoztunk, ahol az előítéletekről és a krisztusi elfogadásról volt szó. Most viszont az év végén a történet egy másik aspektusát vizsgálhatjuk. A tanulók számára ismerős szereplőkről érdemes közösen életúttérképet készíteni, amiben vázoljuk mindazt, amit tudunk a főszereplőkről, Péterről és Kornéliuszról, és ebbe az életúttérképbe bejelölni, hogy mely pontokon szólította meg őket Isten, és milyen módon hatott ez rájuk. Természetesen Péter életében sok ilyen pontot fogunk találni, míg Kornéliuszról sokkal kevesebbet tudunk. Az életük egy pontján viszont a találkozásban egymás számára Isten eszközei voltak a Szentlélek által. A bibliai szereplők mintájára saját életúttérképet is készíthetnek, amiben szintén bejelölhetik, hogy hol tapasztalta meg Isten megszólítását.

Társadalomtudományi teóriák szerint „a vallás leginkább mint az egyén vallása jön számításba. Ezzel szemben a vallás közösségi és gyülekezeti vonatkozású formájához, mint a fejlődés céljához ragaszkodni kell. Keresztyén felfogás szerint a hitet és a gyülekezetet nem lehet egymástól elválasztani.”

Életkori sajátosságának megfelelően a kisközösségekben éli igazán az életét a serdülő, már távolodva a családtól, kisebb, nagyobb csoportokhoz kapcsolódva. Számára ebben a közösségteremtő, gyülekezetformáló erőben fedeztethető fel a Szentlélek munkája, hiszen nagyon különböző emberek alkothatnak egy élő közösséget, bizonyosságot tehetnek egymásnak, hordozhatják egymást imádságban, egységet képviselve jelenhetnek meg a világ előtt, és mindez a Szentlélek munkájának az eredménye. Érdemes összegyűjteni velük azokat a barátait, ismerőseiket (fiatalokat és idősebbeket egyaránt), akikkel a gyülekezeten keresztül kerültek kapcsolatba.

Mindkét főszereplő imádkozott, amikor Isten megszólította. A Lélek által, a Lélek szerint, mert meg is hallották Isten szavát. Ezt szerettük volna az egész év során átadni a tanulóknak, ahogy Pál apostol is írja a rómaiaknak:

„Ha pedig annak Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halottak közül, akkor az, aki feltámasztotta a Krisztus Jézust a halottak közül, életre kelti halandó testeteket is a bennetek lakó Lelke által.” (Róm 8,11)

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
-----------------------	-----------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje és segítséggel elemezze „Péter bizonyágtétele Kornéliusz házában” bibliai történetet, tudja elmondani saját szavaival. ○ Ismerje és segítséggel értelmezze a lecke Igéjét: Apostolok cselekedetei 10,44. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja önállóan elemezni és értelmezni „Péter bizonyágtétele Kornéliusz házában” bibliai történetet, tudja röviden elmondani. ○ Tudja önállóan értelmezni a lecke Igéjét, tanulja meg: Apostolok cselekedetei 10,44.
---	---

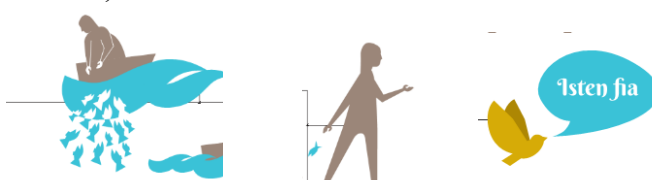
ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

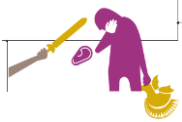
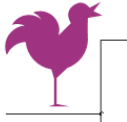

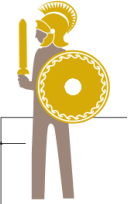
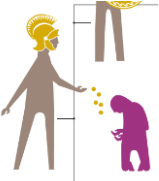

Fő hangsúly: A már korábban megismert Kornéliusz és Péter történetén keresztül a Szentlélek mindennapokban való munkájának a megmutatása.

Kognitív cél: A már korábban megismert Kornéliusz és Péter történetén keresztül a Szentlélek mindennapokban való munkájának a megmutatása.

Affektív cél: A Szentlélek Isten iránti bizalom felébresztése és/vagy megerősítése.

Pragmatikus cél: Annak a segítése, hogy a tanuló a saját életére visszatekintve felismerje, hol és hogyan munkálkodott a Szentlélek Isten.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Gondold végig! Beszéljétek meg!</p> <p>TK grafikájának értelmezése Péter és Kornéliusz életútjának állomásain hol fedezhető fel a Szentlélek munkája?</p> <p><u>Péter életútja:</u></p> <p>1. Péter, a halász 2. Péter elhívása 3. Péter hitvallása</p> <p>4. Péter levágja Málkus fülét 5. Péter megtagadás</p>	<p>Tankönyv 112. o.</p> <p>Vannak olyan állomások, ahol nem fedezhető fel a Szentlélek munkája, ezeket is meg kell fogalmazni.</p>

	  <p>6. Jézus megbízza Pétert 7. Pünkösöd 8. Péter látomása</p> <p>9. Péter börtönben 10. Apostoli Zsinat</p> <p>14. lecke: Előítéletek és krisztusi elfogadás: Kornéliusz és Péter c. lecke átisméltése</p> <p><u>Kornéliusz életútja:</u></p> <p>1. Az itáliai csapat 2. Sok alamizsnát oszt századosa</p> <p>3. Szüntelenül imádkozik 4. Isten angyala megjelent neki</p> <p>5. Kornéliusz és házanépe keresztsége 6. Gyülekezet</p> 	<p>Egészítsük ki a rajz magyarázatát azzal, hogy amikor a két életút találkozik, akkor „leszállt a Szentlélek” (ApCsel 10,44), és ez a találkozás pünkösdi kulcseménye.</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Igeolvasás Péter bizonyágtétele</p> <p>Feladat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keretezzék be a hittanosok az igeszakaszban a bizonyágtétel szövegét. 	<p>TK 113. o. Megfigyelés szempont: Péter bizonyágtételének a tartalma</p> <p>Fontos:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Húzzák alá a bizonyágtétel kulcsfogalmai, tartalma: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jézust Isten Szentlélekkel felkente ✓ Jézus jót tett és gyógyított ✓ Mi ezt tanúsítjuk ✓ Jézus meghalt ✓ Jézus feltámadt ✓ Jézus megjelent nekünk ✓ Küldetést kaptunk ✓ Aki hisz, bűnbocsánatot kap <p>Bizonyágtétel fogalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a Szentlélek szerepe a bizonyágtételben • Jézus bizonyágtétele • Péter bizonyágtétele • Kornéliusz bizonyágtétele • szavakkal való • élettellel való <p>Aranymondás:</p> <p>„Leszállt a Szentlélek mindazokra, akik hallgatták az ígét.” (ApCsel 10,44)</p> <p>Feladat:</p> <p>Bizonyágtétel megfogalmazása 2-3 fős kiscsoportban Péter bizonyágtételének mintájára írjanak egy mai bizonyágtételt.</p> <p>Énekjavaslat:</p> <p>Szentlélek, jövel</p>	<p>a bizonyágtételben kiemelni Krisztus bizonyágtétevére tett hatását. Füzetbe (és táblára) leírni a kulcsfogalmakat. Ezekkel a kulcsfogalmakkal fognak később dolgozni.</p> <p>Péter bizonyágtételét mintaként alapul véve. (Ld. fenti feladat)</p> <p>TK énekgyűjtemény 12. ének</p>
Házi feladat	Munkafüzet feladatai: 1-3. f.	MFEI 89. o. MFGY 68. o.

TOVÁBBI ÖTLETEK:

Film:

<https://www.youtube.com/watch?v=aC1w-NIRqW4>

Letölthető képsor:

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/peter-cornelius/>